

Sprawozdanie z działań Muzeum Powstań Śląskich

za okres 1.01. – 31.12. 2016 r.

1. Działania

Orszak Trzech Króli

6 stycznia ulicami świętochłowskiej dzielnicy Lipiny po raz pierwszy przeszedł Orszak Trzech Króli. Mędracy dosiedli koni i wielbłąda. W żywej szopce można było oglądać też inne zwierzęta - owce, kozy, kucyka, woła i osła. Wszystko rozpoczęło wspólne kolędowanie o godz. 15.30 na Placu Słowiańskim. Potem uczniowie świętochłowskich szkół zaprezentowali jasełka „Z narodzeniem Jezusa było tak...”. Ostatnią scenką jasełek było przybycie Mędrców do Betlejem - na Plac wjechali trzej królowie, którzy poprowadzili orszak do żywej szopki przy kościele pw. św. Augustyna. Tam też złożyli dary i pokłon Jezusowi. Najlepsze świąteczne przebrania zostały nagrodzone przez Prezydenta Świętochłowic. Po mszy świętej, w kościele odbył się kolejny już koncert noworoczny. Tym razem najpiękniejsze kolędy i pastorałki zaśpiewał Mietek Szcześniak.

Wystawa śląskich betlejek

Od 6 stycznia do 2 lutego br. w Muzeum można było oglądać typowe śląskie betlejki. Gipsowe figurki przygotowano w oparciu o przedwojenne wzornictwo. Szopki wykonali świętochłowiczanie Leszek Korzekwa i chorzowianin Leon Kampka.

24. Finał Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy

Muzeum Powstań Śląskich wzięło udział w 24. Finale Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy przekazując na licytację zaproszenie na zorganizowanie urodzin dla dziecka w naszych wnętrzach. Zbieraliśmy także dobrowolne datki do orkiestrowej puszeki - 317,82 zł.

Koncert „Dawnych wspomnień czar”

16 stycznia o godz. 16-tej rozpoczął się koncert „Dawnych wspomnień czar” w wykonaniu artystów Opery Śląskiej – Pana Jana Knapika – skrzypce oraz Adama Snopka – fortepian. Wysłuchano głównie melodii z lat 20-tych i 30-tych XXw.

Zabawa karnawałowa dla seniorów

25 stycznia 2016 roku świętochłowiccy seniorzy wzięli udział w zabawie karnawałowej, zorganizowanej podczas cotygodniowych poranków muzycznych. Były śpiewy, tańce, poczęstunek oraz uśmiech na twarzy każdego seniora.

Wystawa „Śląskie betlejki”

Od dziś do 2 lutego w Muzeum można było oglądać typowe śląskie betlejki. Gipsowe figurki przygotowano w oparciu o przedwojenne wzornictwo, wykonane przez świętochłowiczana Leszka Korzekwę i chorzowianina Leona Kampkę.

Promocja książki

„Obozy pogardy. Komunistyczne obozy represji w Polsce 1944-1956” to wstrząsające studium okrucieństwa, w którym opisano losy Polaków zesłanych do obozów pracy na terytorium naszego kraju. Promocja książki oraz spotkanie z autorem Mateuszem Wyrwichem odbyło się 11 lutego 2016 r. w Muzeum Powstań Śląskich.

Ferie z historią

W czasie ferii zimowych (15-26.02.2016 r.) w Muzeum gościliśmy dzieci i młodzież na zajęciach tematycznych "Ferie z historią" Warsztaty dostosowaliśmy do wieku uczestników. Do wyboru było 5 tematów, : Kakauszale w Muzeum, Gewehry i handgranaty, czyli o wyposażeniu powstańców śląskich słów kilka, Zwyczaje i tradycje górnośląskie na początku XX wieku oraz Zwiedzanie z Frankiem. W zajęciach wzięło udział ok. 200 dzieci.

Raz na cztery lata

29 lutego 2016 r. przygotowaliśmy szereg atrakcji w ramach akcji „Raz na cztery lata...” m.in.

- dla urodzonych w tym dniu – darmowe zwiedzanie i prezent niespodziankę

- każdy zwiedzający mógł wykonać pamiątkowe zdjęcie uwieczniające wizytę u nas

Narodowy Dzień Pamięci Żołnierzy Wyklętych

1 marca 2016 r. z okazji Narodowego Dnia Pamięci Żołnierzy Wyklętych – poświęconego żołnierzom antykomunistycznego i niepodległościowego podziemia, ustanowionego na mocy ustawy z dnia 3 lutego 2011 roku Muzeum Powstań Śląskich włączyło się w obchody tego Święta poprzez projekcję filmu pt. „O wolną Polskę. Podziemie zbrojne na Podbeskidziu 1939-1947”.

Koncert z okazji Dnia Kobiet

5 marca 2016 r. z okazji Dnia Kobiet zaprosiliśmy mieszkańców Świętochłowic na koncert w wykonaniu artystów Opery Śląskiej w Bytomiu Marty Gargas-Borowy – harfa oraz Jana Knapika – skrzypce.

Porozumienie o współpracy kulturalnej z Muzeum Górnośląskim w Ratingen

11 marca 2016 r. Muzeum Powstań Śląskich podpisało umowę o partnerskiej współpracy kulturalnej z Muzeum Górnośląskim w Ratingen w Niemczech. W ramach tej współpracy w roku 2016 prezentowaliśmy u nas wystawę „Historie pałacowe. Szlachta na Śląsku” oraz udostępniliśmy nasze eksponaty na wystawę „Dla duszy i ciała” w Niemczech.

Promocja Rocznika Świętochłowickiego

15 marca 2016 r. odbyła się promocja kolejnego już tomu Rocznika Świętochłowickiego. Wydawnictwo zawiera opracowania dotyczące przeszłości miasta, m.in. historię wież wyciągowych dawnej kopalni Polska, dzieje „Huty Franciszka”, producenta cenionej porcelany stołowej oraz dzieje Obszaru Warownego „Śląsk”, którego kilka schronów znajduje się na terenie naszego miasta.

Klasówka powstańcza

Kilka tysięcy uczniów w prawie 200 szkołach woj. śląskiego wzięło udział w klasówce powstańczej dedykowanej 95. rocznicy III Powstania Śląskiego. Do klasówki zgłosiła się również Szkoła Podstawowa nr 12 z Warszawy, nosząca imię Powstańców Śląskich.

Wnuk Wojciecha Korfantego – Felix Korfanty – mieszkający obecnie w USA pisał klasówkę w wersji online, politycy, samorządowcy, naukowcy, dziennikarze i artyści – w Sali Sejmu Śląskiego.

• Uczniowie:

W klasówce wzięło udział blisko 200 szkół, ponad 1000 uczniów!

Do finału komisja, zgodnie z regulaminem, zakwalifikowała 100 uczniów (24 – ze szkół podstawowych, 42 – z gimnazjów i 34 – ze szkół ponadgimnazjalnych).

Maksymalna liczba punktów uzyskana przez uczniów gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych – to 58 punktów, zaś przez uczniów szkół podstawowych – 57 punktów, na 60 możliwych do zdobycia. Komisja ustaliła liczbę uczniów oraz progi kwalifikacyjne proporcjonalnie do udziału każdego z typów szkół.

Pełna lista finalistów została umieszczona na stronie:

<https://sites.google.com/a/wombb.edu.pl/klasowka-powstancza/>

• Osoby publiczne:

Na zgłoszonych ponad 50 osób ostatecznie klasówkę napisało 28 osób.

Wśród osób publicznych maksymalna liczba uzyskanych punktów to 56.

• Online:

W wersji online wzięło udział blisko 100 osób.

Wystawa Silesius

18 marca 2016 r. otwarto w Muzeum wystawę „Silesius” prezentującą wybitnych Ślązaków, a udostępnioną przez Związek Górnośląski. Można ją było oglądać do dnia 14.04.2016 r.

Warsztaty i kiermasz świąteczny „Wiosna w Muzeum”

19 marca 2016 roku w przeddzień astronomicznej wiosny w Muzeum odbyły się świąteczne warsztaty i kiermasz „Wiosna w Muzeum”. Można było przygotować koszyczki na święconkę, zrobić palmę wielkanocną, nauczyć się, jak wykonać samodzielnie kroszonkę lub kartkę z życzeniami.

Promocja książki „Zaginione perły księżnej Daisy”

21 marca 2016 r. o godz. 17.00 odbyła się promocja książki „Zaginione perły księżnej Daisy” oraz spotkanie z autorką Moniką Kassner. Jedną z atrakcji było poszukiwanie zaginionych pereł w Muzeum... Ponadto uczestnicy promocji mogli zobaczyć akwarele ilustracji do książki, autorstwa Jarosława Kassnera.

95. rocznica Plebiscytu na Górnym Śląsku

W 95. rocznicę Plebiscytu na Górnym Śląsku upamiętniono działalność Polskiego Komisarjatu Plebiscytowego pod pamiątkową tablicą dawnej siedziby Komisarjatu w Hotelu „Lomnitz” /obecnie ul. Gliwicka w Bytomiu/. W programie: muzyczny akcent powstańczy, wystawa „Sfrunął na Śląsk orzeł biały” oraz złożenie kwiatów. Organizatorami byli: Bytomski Klub Samorządowy, Stowarzyszenie Razem dla Świętochłowic, Miejska Biblioteka Publiczna w Bytomiu i Muzeum Powstań Śląskich.

Projekcja filmu „Zbuntowany Śląsk, czyli gawęda z dziejów walk społecznych na Górnym Śląsku”

30 marca 2016 r. odbyła się projekcja filmu „Zbuntowany Śląsk, czyli gawęda z dziejów walk społecznych na Górnym Śląsku” oraz spotkanie z reżyserem Dariuszem Zalegą. Film został wyprodukowany przez Stowarzyszenie „Grupa twórcza Ocochodzi”.

Światowy dzień świadomości autyzmu

2 kwietnia, w Światowym Dniu Świadomości Autyzmu, wiele budynków w Polsce i na świecie zostało podświetlonych na niebiesko. Ogólnopolska inicjatywa "Na niebiesko dla autyzmu" rozpoczęła obchody Światowego Miesiąca Wiedzy na Temat Autyzmu. Muzeum również brało udział w akcji. 1 i 2 kwietnia budynek Muzeum był „niebieski” (podświetlenie i stroje), a nasi pracownicy w tych dniach oprowadzali małych i dużych gości wyjątkową ścieżką zwiedzania.

Finał klasówki powstańczej 2016

14 kwietnia br. w Sali Sejmu Śląskiego 100 najlepszych uczniów ze szkół podstawowych, gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych woj. śląskiego, zakwalifikowanych przez Komisję, przystąpiło do finału klasówki powstańczej.

Pierwsze miejsce wśród uczniów szkół podstawowych zajął Jakub Piontek ze Szkoły Podstawowej nr 1 w Świętochłowicach. Najlepszy wśród gimnazjalistów okazał się Marcin Pabisiak z Zespołu Szkół Katolickich w Zabrze, zaś wśród uczniów szkół ponadgimnazjalnych - Joachim Gasz ze Śląskich Technicznych Zakładów Naukowych w Katowicach (Technikum nr 17).

Do finału klasówki przystąpił też Janek Grabowski, uczeń VI klasy Szkoły Podstawowej nr 12 im. Powstańców Śląskich w Warszawie.

Promocja książki

20 kwietnia 2016 r. w Muzeum Powstań Śląskich odbyła się promocja książek „Powstania Śląskie i plebiscyt ze współczesnej perspektywy” i „Leksykonu mitów, symboli i bohaterów Górnego Śląska XIX – XX wieku” oraz spotkanie autorskie z dr Bernardem Linkiem.

I Memoriał Szachowy im. Józefa Potyki

23 kwietnia 2016 roku w Muzeum odbył się I Memoriał Szachowy dla dzieci i młodzieży im. Józefa Potyki – uczestnika Powstań Śląskich - pod patronatem Prezydenta Świętochłowic Dawida Kostempskiego. Turniej zgromadził 38 zawodniczek i zawodników ze szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych. Uroczystego otwarcia zawodów

dokonał Pan Mirosław Gneciak z Fundacji Wspierania Szachów na Górnym Śląsku i Dyrektor Muzeum – Pani Halina Bieda.

Turniej rozgrywano systemem szwajcarskim siedmiorundowym, tempem gry P 15.

W klasyfikacji generalnej zwyciężył Tomasz Kułak (6,5 pkt.) z Gimnazjum SZSP Don Bosko w Świętochłowicach, II miejsce zdobył Przemysław Pietruch (6,5 pkt.) z Technikum Nr 4 w Bytomiu, a III miejsce zajął Jakub Mitka (5 pkt.) ze Szkoły Podstawowej Nr 2 w Świętochłowicach.

Podczas rozgrywek dokonano przekazania przez sponsora Firmę General Logistics Systems Poland Sp. z o.o., reprezentowaną przez Pana Zbigniewa Mitkę, dużych szachów ogrodowych na ręce kierownictwa Szkolnego Koła Szachowego JEDYNKA Świętochłowice.

Promocja kwartalnika

25 kwietnia 2016 r. o godz. 17.00 odbyła się promocja kwartalnika Fabryki Silesia „Powstania” oraz spotkanie z redaktorem naczelnym Krzysztofem Karwatem i autorami tekstów śląskich.

Konferencja naukowa „95 lat refleksji nad Powstaniami Śląskimi. Fakty a pamięć – prolog do obchodów 100-lecia Powstań Śląskich”

28 kwietnia 2016 r. w Muzeum Śląskim w Katowicach odbyła się współorganizowana przez Muzeum Powstań Śląskich konferencja z okazji 95. rocznicy wybuchu III Powstania Śląskiego. Uczestniczyli w niej Marszałek Województwa Śląskiego Wojciech Saługa, Prezydent Świętochłowic Dawid Kostempski oraz liczne grono naukowców i dziennikarzy.

Referaty wygłosili:

- prof. dr hab. Jacek Piotrowski (Uniwersytet Wrocławski) – Spory wokół pamięci o III Powstaniu Śląskim jako oręż w walce politycznej na łamach „Polski Zachodniej” w latach 1926-1939.
- dr hab. Maciej Fic (Uniwersytet Śląski) – Zmienność pamięci o Powstaniach Śląskich w regionalnej historiografii i polityce upamiętniania w okresie PRL.
- Sebastian Rosenbaum (IPN Katowice) – Alianci na Górnym Śląsku 1920-1922, jako problem historiografii i pamięci.
- dr hab. Zygmunt Woźniczka (Uniwersytet Śląski) – Powstania Śląskie na tle polskich powstań i zrywów zbrojnych w XX wieku.

- prof. dr hab. Danuta Kisielewicz (Uniwersytet Opolski) – Polityczne aspekty obchodów 90. Rocznicy wybuchu III Powstania Śląskiego w kraju i regionie.
- dr hab. Lech Krzyżanowski (Uniwersytet Śląski) – Ocena Powstań Śląskich w kontekście współczesnych wydarzeń politycznych.
- dr hab. Piotr Greiner (Archiwum Państwowe w Katowicach) – Wkład Archiwum Państwowego w Katowicach w upowszechnieniu źródeł dziejów Powstań Śląskich i plebiscytu górnośląskiego przez ich digitalizację i publikację w internecie.
- prof. dr hab. Ryszard Kaczmarek (Uniwersytet Śląski, Instytut Badań Regionalnych Biblioteki Śląskiej) – Powstania śląskie i plebiscyt 1919 -1921 – między wiedzą potoczną a ustaleniami uczonych.

Obchody rocznicowe Powstań Śląskich w Warszawie

26 kwietnia 2016 r. w Warszawie wraz z organizatorem wydarzenia – Towarzystwem Przyjaciół Śląska rozpoczęliśmy obchody 95. rocznicy wybuchu III Powstania Śląskiego. Kardynał Kazimierz Nycz oraz arcybiskup Wiktor Skworec odprawili uroczystą mszę św. w Archikatedrze Warszawskiej pw. św. Jana Chrzciciela. Po mszy w Galerii Porczyńskich wręczono nagrody Towarzystwa Przyjaciół Śląska. Tegorocznymi laureatami zostali: prof. dr hab. Stanisław Nicieja oraz prof. dr hab. Maksymilian Pazdan. Wręczenie uświetnił koncert Zespołu Pieśni i Tańca „Śląsk” im. Stanisława Hadyny, spotkaliśmy tam też naszego filmowego Franka – Franciszka Pieczkę.

Wystawa plakatów dedykowanych III Powstaniu Śląskiemu, przygotowana przez Stowarzyszenie Powstania Śląskie 90 była wydarzeniem towarzyszącym.

Obchody 95. rocznicy wybuchu III Powstania Śląskiego

Z przystanku Muzeum Powstań Śląskich w Świętochłowicach wyruszył tramwaj powstańczy, kursujący po dziesięciu miastach aglomeracji śląsko-zagłębiowskiej. Podróżowali nim członkowie grupy rekonstrukcyjnej, opowiadający o III Powstaniu Śląskim. W tramwaju zainstalowana była mini wystawa o III Powstaniu Śląskim.

Główne obchody zorganizowaliśmy 2 maja. W Muzeum odbyła się mobilizacja do powstania z licznymi atrakcjami: gra historyczna „Z Powstaniami Śląskimi w tle”, pokaz i ćwiczenie musztry, czyszczenie, składanie i ekspozycja broni, pokaz odlewania żołnierzyków z cyny, pakowanie plecaka i ubieranie munduru na czas, gry sprawnościowe, robienie szlojdrów, pokaz i ćwiczenia udzielania pierwszej pomocy, czytanie map wojskowych, wyznaczanie

azymutu, patrole graniczne, żurek śląski i wiele innych. Można było podziwiać zabytkowe rowery oraz dioramy i artefakty grup rekonstrukcji historycznych. Imprezę uświetnił koncert Orkiestry Zespołu Szkół Budownictwa z Bytomia oraz Zespołu Pieśni i Tańca „Śląsk” im. Stanisława Hadyny.

W sali kinowej pokazano po raz pierwszy film Kamila Niestonego i Macieja Marmoli pt. „Filmowa Encyklopedia Powstań Śląskich”. Nie zabrakło również chętnych do zwiedzania naszej ekspozycji muzealnej.

Uroczystą mszę św. pod przewodnictwem arcybiskupa Wiktora Skworca odprawiono nieprzypadkowo w kościele pw. św. Jadwigi w Katowicach-Szopienicach, gdzie mieściła się Naczelna Komenda Wojsk Powstańczych. Po mszy pod Pomnikiem Powstańców Śląskich w Katowicach odbyła się część oficjalna obchodów – odśpiewanie hymnu narodowego, złożenie kwiatów przy asyście Wojska Polskiego i wspólne śpiewanie pieśni powstańczych.

Narodowe Święto Konstytucji 3 Maja

W kościele pw. św. Piotra i Pawła w Świętochłowicach odprawiono Mszę św. w intencji Ojczyzny, rozpoczynając obchody Narodowego Święta Konstytucji 3 Maja. Tuż po nabożeństwie mieszkańcy przemaszerowali pod Muzeum Powstań Śląskich, gdzie odbyła się oficjalna część uroczystości. W części artystycznej zaś, posłuchać można było znanych śląskich piosenek w wykonaniu zespołu Nivel „Śląskie granie”.

Wieczorem wybraliśmy się do Sosnowca, aby tam pokazać mieszkańcom naszą wystawę „Sfrunął na Śląsk orzeł biały”, towarzyszącą koncertowi „Polska w hołdzie Powstańcom Śląskim”.

Porcelanowe Muzeum

Dni Otwarte Funduszy Europejskich

W ramach Dni Otwartych można było wziąć udział w wielkoformatowej grze planszowej Funduszków, w której zamiast pionków, na polach planszy stali sami gracze. Celem zawodników było dojście do narysowanych na planszy Funduszków. W Porcelanowie na tablicy magnetycznej można było wprowadzić własny porządek – poprzestawiać, poukładać i skomponować własną krainę porcelany.

Noc Muzeów

Przygotowaliśmy wiele porcelanowych atrakcji – warsztaty zdobienia porcelany, porcelanowe zagadki, opowieści o śląskiej porcelanie, przedstawienie gimnazjalnej grupy teatralnej „Przypadek”, otwarcie okolicznościowej wystawy porcelany ze zbiorów Porcelany Śląskiej, Państwa Ireny i Romana Gatysów oraz MPŚI. Wieczorem Amatorski Teatr Naumiony wystawił spektakl w gwarze śląskiej "Marika". Chętni mogli również wziąć udział w śląskim zwyczaju tłuczenia porcelany przed weselem zwanym „polterabend” – stłuc coś na szczęście, posprzątać i zjeść kołocz.

Debata uczniowska w Muzeum

„Metropolia szansą dla młodzieży. Tożsamość metropolii” – to tytuł debaty, która zorganizowana została w Muzeum Powstań Śląskich w Świętochłowicach przez Górnos Śląski Związek Metropolitalny oraz Urząd Miejski w Świętochłowicach.

W debacie udział wzięli uczniowie Zespołu Szkół Ogólnokształcących w Świętochłowicach. Jury, w składzie: Dawid Kostempski, Prezydent Świętochłowic, Urszula Koszutska, Radna Sejmiku Województwa Śląskiego, Anna Ligocka-Żyła, ekspert do spraw debat oksfordzkich oraz Wojciech Skrzypek, Dyrektor Biura Górnos Śląskiego Związku Metropolitalnego, miało bardzo trudne zadanie, ponieważ dyskusja odbywała się na wysokim poziomie - argumenty za i przeciw były bardzo trafne. Ostatecznie zwyciężyli "przeciwnicy" metropolii, którzy podkreślili jednak, iż woleliby bronić przeciwnej tezy, bo tak naprawdę są zwolennikami metropolii i wiążą z nią swoje nadzieje. Jednak w debacie potrafili lepiej zaprezentować swoje argumenty.

Wystawa „Sfrunął na Śląsk orzeł biały...” w Sejmie RP

23 maja 2016 r. o godz. 12.00 przed Salą Kolumnową w Sejmie RP nastąpiło otwarcie wystawy "Sfrunął na Śląsk orzeł biały...", dedykowanej 95. rocznicy III Powstania Śląskiego, którą w tym roku obchodzimy. Przygotowana wystawa przyczyniła się zarówno do upamiętnienia tej rocznicy, jak też przywrócenia pamięci o tych tak ważnych, nie tylko dla Śląska wydarzeniach oraz wyrażenia szacunku Powstańcom Śląskim.

Dzień Dziecka

Na miejskim festynie z okazji Dnia Dziecka Muzeum Powstań Śląskich przygotowało kilka atrakcji, w tym warsztaty robienia szlojdrów oraz grę edukacyjną "Gramy w Powstania"...

Industriada 11 czerwca

Śladami Donnersmarcków w Świętochłowicach odbyła się zorganizowana przez Muzeum Powstań Śląskich wspólna wycieczka rowerowa. Na trasie można było zobaczyć i posłuchać o zabytkach Świętochłowic związanych z rodem Donnersmarcków, m.in. Kościół Ewangelicko-Augsburski św. Jana Chrzciciela, budynek Zarządu Kopalń i Hut, Zameczek, Szpital w Piaśnikach i dawną Hutę Cynku „Silesia”. Wycieczka miała swoją metę pod Wieżami KWK Polska, gdzie uczestnicy oddawali karty z rozwiązanymi zagadkami na temat obejrzanych miejsc. Prawidłowo rozwiązane zagadki brały udział w losowaniu nagród.

Nie zabrakło również chętnych do zobaczenia muzealnej ekspozycji.

Święto Miasta

Barwny korowód rozpoczął tegoroczne Święto Miasta. Uczestnicy wyruszyli spod Wież KWK Polska, by zatrzymać się w Centrum Kultury Śląskiej na Zgodzie, gdzie odbył się koncert miast partnerskich. Stroje uczestników odzwierciedlały cztery motywy: Euro 2016, miasta partnerskie, Powstania Śląskie oraz symbole miasta. My też tam byliśmy...

Wizyta muzealników z Muzeum Powstania Warszawskiego

17 czerwca 2016 r. odwiedziła nas grupa przewodników z Muzeum Powstania Warszawskiego w Warszawie.

Wycieczki nagrodowe

Laureaci klasówki powstańczej mogli wybrać w nagrodę wyjazd Szlakiem Zabytków Techniki lub do Muzeum Powstania Warszawskiego, dlatego też Muzeum przygotowało dwie wycieczki nagrodowe: 14 czerwca po Śląsku i 21 czerwca do Warszawy. Bogaty program zwiedzania przypadł do gustu wszystkim klasówkowiczom.

Wystawa „Modlitwa w drewnie”

1 lipca 2016 r. otwarto w Muzeum wystawę rzeźb Antoniego i Leszka Korzekwów „Modlitwa w drewnie”. Wystawa była dedykowana Światowym Dniom Młodzieży i można ją było oglądać do 14 sierpnia 2016 r. W dniu otwarcia po wystawie oprowadzał sam autor Pan Leszek Korzekwa.

Jak opowiadać o Powstaniach Śląskich

Pod takim tytułem 5 lipca 2016 r. - w 95. rocznicę zakończenia III Powstania Śląskiego w Sali Sejmu Śląskiego odbyła się publiczna debata. Uczestnicy spotkania zastanawiali się, jak opowiedzieć skomplikowaną i niełatwą historię Górnego Śląska, by jednocześnie zainteresować nią jak największe grono odbiorców.

Debatę otworzył Wojciech Saługa, Marszałek Województwa Śląskiego wraz z Dawidem Kostempskim – Prezydentem Świętochłowic oraz Dariuszem Kortko – redaktorem naczelnym „Gazety Wyborczej” w Katowicach.

W dyskusji wzięli udział Jarosław Beldowski - kolekcjoner, donator Muzeum Powstań Śląskich, Jerzy Gorzelik – radny Sejmiku Województwa Śląskiego, prof. Ryszard Kaczmarek – historyk, Paweł Matyszkiewicz – konsultant RODN „WOM” w Katowicach oraz uczestnicy spotkania. Pokazano multimedialny reportaż Józefa Krzyka poświęcony Powstaniom Śląskim oraz kolejny odcinek „Filmowej Encyklopedii Powstań Śląskich” w reżyserii Macieja Marmoli i Kamila Niesłonego.

Wakacje z historią 2016

W okresie wakacji letnich Muzeum Powstań Śląskich zorganizowało kolejną edycję imprez edukacyjnych dla dzieci w poniedziałki, środy i czwartki w godz. 10-13 :

- Wycieczki historyczno-krajoznawcze
 - Dzielnice Świętochłowic
 - Patroni Świętochłowickich ulic i placów
 - Śladami Donnersmarcków
 - Architektura militarna Świętochłowic
 - Industrialna przeszłość Świętochłowic
- Warsztaty edukacyjne - Tramwajem przez Śląsk
 - Zrozumieć Powstania - zwiedzanie z Frankiem, Piotruś powstańczy i memory powstańcze, szyfry, kalambury i zagadki powstańcze
 - Gra edukacyjna „Gramy w Powstania”
- Gry i zabawy na placu w familoku - zajęcia plastyczno-techniczne - klipa, kapsle, guma, sznura, klasy, grzyb, strzelanie ze szlojdrów, zegar

W zajęciach i wycieczkach uczestniczyło 547 dzieci.

Światowe Dni Młodzieży w Świętochłowicach

W trakcie tygodnia poprzedzającego spotkanie z papieżem Franciszkiem w ramach Światowych Dni Młodzieży Muzeum Powstań Śląskich odwiedzili pielgrzymi z Brunei, Burkiny Faso, Jamajki, Niemiec, Ukrainy i Włoch.

Remigiusz Rączka w Muzeum

Znany z popularnych programów kulinarnych, autor książek kucharskich – Remigiusz Rączka odwiedził w ramach Szlaku Kulinarного „Śląskie Smaki”, prowadzonego przez Śląską Organizację Turystyczną, nasze Muzeum. Opowiadał o śląskich tradycjach kulinarnych, promował i podpisywał swoje książki. Książki „Rączka gotuje na beztydzyń i śwynta” dostępne są w sklepiu muzealnym.

Święto Wojska Polskiego

14 sierpnia 2016 r. na Kopcu Wyzwolenia braliśmy udział w Wojewódzkich Obchodach Święta Wojska Polskiego. Pokazaliśmy wystawę „Sfrunął na Śląsk orzeł biały” oraz grę planszową „Gramy w Powstania”. Odbył się też pokaz odlewania żołnierzyków i koników cynowych.

„Ognisko Powstańcze” w Polskim Związku Kulturalno-Oświatowym w Czechach

21 sierpnia 2016 r. w Polskim Związku Kulturalno-Oświatowym w Piotrowicach koło Karwiny w Czechach odbyło się „Ognisko Powstańcze”, upamiętniające 97. rocznicę wybuchu I Powstania Śląskiego. Wydarzenie było objęte honorowym patronatem Muzeum Powstań Śląskich w Świętochłowicach.

W programie:

- wernisaż wystawy „Sfrunął na Śląsk orzeł biały”,
- prelekcja o wyposażeniu Powstańców Śląskich,
- musztra paradna – w wykonaniu Grupy Rekonstrukcji Historycznych 4 Pułku Strzelców Podhalańskich z Cieszyna,
- gry i zabawy sportowe oraz uroczyste ognisko.

Warto przypomnieć, że Piotrowice są miejscem, gdzie wybuchło I Powstanie Śląskie.

Śląskie Fajrowanie Powstańcze

W ostatnią niedzielę sierpnia 2016 r. Muzeum Powstań Śląskich w Świętochłowicach zorganizowało wydarzenie upamiętniające rocznice wybuchu I i II Powstania Śląskiego.

W programie znalazło się wiele atrakcji: projekcja Filmowej Encyklopedii Powstań Śląskich, koncert zespołu Fanga „Wyśpiewamy Wam Śląsk” oraz Zespołu Pieśni i Tańca „Mały Śląsk”, otwarcie wystawy żołnierzyków „Od Powstania Kościuszkowskiego do Powstania Warszawskiego”, prezentacja plakatów studentów ASP Katowice oraz Śląski Turniej Rodzinny, cieszący się dużym zainteresowaniem. Można było również zwiedzać ekspozycję muzealną lub wziąć udział w grze edukacyjnej „Gramy w Powstania”. Na koniec wszyscy wspólnie z zespołem „Mały Śląsk” śpiewali i tańczyli do znanych śląskich i powstańczych piosenek.

Muzeum utracone

We wrześniu w ramach projektu MKiDN „Muzeum utracone” w Muzeum odbywały się adresowane do uczniów wszystkich typów szkół oraz innych podmiotów projekcje filmu „Wariackie losy obrazów Jana Matejki podczas II wojny światowej” jako upamiętnienie 77. rocznicy wybuchu II wojny światowej.

Europejskie Dni Dziedzictwa

W sobotę 10 września i niedzielę 11 września 2016 r. EDD zagościły w Muzeum.

"Duchowe spotkania w przestrzeni Muzeum":

Śląskie zwyczaje i tradycje na początku XIX w.

Walka o polski Śląsk 1919-1921

Gewery i handgranaty, czyli o wyposażeniu Powstańców Śląskich słów kilka ...

Można też było sprawdzić swoją wiedzę biorąc udział w planszowej grze edukacyjnej "Gramy w Powstania" oraz zwiedzić ekspozycję. Zainteresowaniem cieszyła się wycieczka rowerowa "Śladami Donnersmarcków w Świętochłowicach", w trakcie której można było zobaczyć i dowiedzieć się o zabytkach miasta związanych z tym rodem.

Konferencja naukowa

„Działalność muzeów jako wsparcie edukacji regionalnej” – to tytuł konferencji, która odbyła się w Sali Sejmu Śląskiego w Katowicach 5 października 2016 r.

Organizatorami konferencji był: Wojewódzki Ośrodek Metodyczny w Katowicach, Instytut Historii Uniwersytetu Śląskiego, Instytut Badań Regionalnych Biblioteki Śląskiej oraz Muzeum Powstań Śląskich.

Referaty wygłosili:

- Maciej Fic – Instytut Historii UŚI. , Anna Kubica – Instytut Badań Regionalnych BŚI. – Prezentacja platformy „EDUŚ” o edukacji regionalnej.
- Paweł Matyszkiewicz – RODN „WOM” Katowice – Placówka doskonalenia nauczycieli a edukacja regionalna.
- Łucja Staniczek – Związek Górnośląski, Bractwo Oświatowe – Oczekiwania i potrzeby dydaktyków pod adresem placówek muzealnych.
- Informacja o projekcie – Lekcje o samorządności i kreowaniu postaw obywatelskich dla uczniów szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych z województwa śląskiego.

Następnie muzealnicy przedstawili przykłady dobrych praktyk – prezentację działań edukacyjnych w:

- Centrum Dokumentacji Deportacji Górnoślązaków do ZSRR w 1945 roku
- Muzeum Górnośląskim w Bytomiu
- Muzeum „Górnośląski Park Etnograficzny” w Chorzowie
- Muzeum Historii Katowic w Katowicach
- Muzeum Miejskim „Sztygarka” w Dąbrowie Górniczej
- Muzeum Miejskim w Tychach
- Muzeum Miejskim w Zabrze
- Muzeum Powstań Śląskich w Świętochłowicach
- Śląskim Centrum Wolności i Solidarności w Katowicach – Izbie Pamięci Kopalni Wujek

2. urodziny Muzeum Powstań Śląskich

20 października 2016 r. Muzeum obchodziło swoje 2. urodziny. Z tej okazji zorganizowaliśmy w naszych progach tzw. domówkę, czyli dla każdego coś miłego.

W trakcie świętowania udostępniono dla zwiedzających nową przestrzeń „Plebiscyty w Europie po I wojnie światowej” oraz otwarto Punktu informacyjny o mieście. Tego dnia odbyła się też prezentacja książki „Powstaniec Śląski – barwa i znak” oraz II tomu Śląskiego Almanachu Powstańczego.

Obchody uświetnił Dariusz Kordek wykonując kilka arii z musicalu „Bodo”.

Spektakl Teatru Korez w MPS

W niedzielę 23.10. o godz. 17.00 Teatr Korez wystawił w Muzeum Powstań Śląskich w Świętochłowicach spektakl pt. „Mianujom mie Hanka” wg tekstu Alojzego Lyski – „Jak Niobe... opowieść górnośląska”, który zdobył Grand Prix Ogólnopolskiego Konkursu Dziennikarskiego im. Krystyny Bochenek. Tekst mówiący o śląskich losach, w których odnajdujemy echa rodzinnych opowieści. Wspaniała aktorska kreacja Grażyny Bułki. Partnerem wydarzenia był Fundusz Górnośląski S.A. w Katowicach.

Ekologia w Muzeum

W Muzeum Powstań Śląskich odbyło się jesienne spotkanie na temat niskiej emisji, które przebiegało pod hasłem „Dbam o czyste powietrze – ogrzewam ekologicznie”.

Mieszkańcy mogli dowiedzieć się w jaki sposób zmienić system ogrzewania z węglowego na ekologiczny, pozyskując na ten cel dotację z budżetu gminy lub Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach. Prelekcjom towarzyszył miejski konkurs plastyczny „Nie pal śmieci”.

Obchody Narodowego Święta Niepodległości

10 listopada 2016 r. w przeddzień Narodowego Święta Niepodległości otwarto w Muzeum Powstań Śląskich wystawy dedykowane 98. rocznicy zakończenia Wielkiej Wojny „Cześć poległym. Cmentarze wojenne architekta Dušana Jurkoviča” przygotowaną z Konsulatem Generalnym Republiki Słowacji oraz „100-lecie bitwy nad Sommą”, współorganizowaną z Muzeum Górnośląskim w Ratingen.

Muzeum było też organizatorem obchodów dla 5 miast – Chorzowa, Piekar Śląskich, Rudy Śląskiej, Siemianowic i Świętochłowic pod Pomnikiem Powstańca Śląskiego w Świętochłowicach

Festiwal G.G. Gorczyckiego

21 listopada w ramach XI Międzynarodowego Festiwalu im. G.G. Gorczyckiego odbył się koncert w wykonaniu Hanny Balcerzak (klawesyn) i Jarosława Kitali (baryton). Program koncertu wypełniły kompozycje Bacha, Mozarta, Monteverdiego, Purcella, Goldberga i Podbielskiego.

Spektakl teatralny w Muzeum

W niedzielę 27.11.2016 r. zagościł w Muzeum Powstań Śląskich w Świętochłowicach spektakl teatralny pt. „Mąż mojej żony” wg tekstu Miro Gavrana w reżyserii Henryka Adamka. Podziwialiśmy wspaniałe aktorskie kreacje Dariusza Niebudka (naszego Korfantego) i Dariusza Wiktorowicza.

Barbórkowo-Mikołajkowy Turniej Szachowy

3 grudnia 2016 roku w Muzeum odbył się Barbórkowo-Mikołajkowy Turniej Szachowy dla dzieci i młodzieży im. Józefa Potyki - uczestnika Powstań Śląskich. W turnieju wzięło udział 32 zawodników i zawodniczek ze świętochłowickich szkół. Zawody rozegrane były system szwajcarskim, 7-rundowym z limitem czasu P-15. W trakcie przerw między partiami zawodnicy otrzymali słodki poczęstunek oraz wzięli udział w loterii fantowej przygotowanej przez Muzeum. Zwycięzcy otrzymali puchary i medale pamiątkowe. Na zakończenie zawodów zawitał do Muzeum Święty Mikołaj obdzielając wszystkich drobnymi upominkami z firmy Tag-Media.

Warsztaty świąteczne i kiermasz

10 grudnia 2016 roku w wigilię III Niedzieli Adwentu Gaudete w Muzeum odbyły się świąteczne warsztaty i kiermasz. Można było zrobić swoją szopkę lub anioły z masy solnej, polukrować pierniczki, nauczyć się, jak wykonać świąteczne ozdoby z papieru i goździkowe pomarańcze. Dużym zainteresowaniem cieszył się pokaz robienia makówek na różne sposoby, a jeszcze większym możliwość ich degustacji.

100. lecie śmierci Guido von Donnersmarcka

„Śladami Guido von Donnersmarcka” – to tytuł opowieści, którą przedstawił 19 grudnia 2016 w Muzeum dr Arkadiusz Kuzio-Podrucki w 100. lecie śmierci magnata przemysłowego. Zaprezentowano także fragmenty wystawy „Szlachta na Śląsku”. Chętni mogli zagrać w grę planszową „Przemysłowy magnat” lub rozwiązać „Zagadki Donnersmarcków”.

Nagrody

Wyróżnienie Marszałka Województwa Śląskiego za Wydarzenie Muzealne Roku 2015 za projekt edukacyjny „Zrozumieć Powstania”.

Działania dla seniorów

- **Poranki muzyczne**

W każdy poniedziałek korzystając gościnnie z pomieszczeń Młodzieżowego Domu Kultury w Świętochłowicach organizowane są przez Muzeum poranki muzyczne przy kawie dla świętochłowickich seniorów.

- 31 maja 2016 r. Muzeum uzyskało certyfikat „**Ogólnopolskiej Karty Seniora**”, w ramach której w każdy pierwszy czwartek miesiąca można bezpłatnie zwiedzić ekspozycję muzealną z przewodnikiem.

Wystawy czasowe w Muzeum:

- „Śląskie betlejki” 6.01. – 2.02.2016 r.
- „Silesius” 18.03. – 14.04.2016 r
- „Porcelana” 14.05. – 15.06.2016 r.
- „Modlitwa w drewnie” 1.07. – 2.08.2016 r.
- „Od Powstania Kościuszkowskiego do Powstania Warszawskiego” 27.08.- 30.09.2016 r.
- „Cześć poległym. Cmentarze wojenne architekta Dušana Jurkoviča” 10.11.- 8.12.2016 r.
- „100-lecie bitwy nad Sommą” 10.11.- 8.12.2016 r.

Publikacje wydane przez Muzeum Powstań Śląskich w 2016 roku

1. Śląski Almanach Powstańczy – t.II
2. Powstaniec Śląski. Barwa i znak
3. Filmowa Encyklopedia Powstań Śląskich – CD
4. Rocznik Świętochłowicki – t. X

Nieodpłatne udostępnienie przez Muzeum:

- 20- planszowej wystawy „Sfrunął na Śląsk orzeł biały...” (16 instytucjom)
 - edukacyjnej gry planszowej „Gramy w Powstania” (5 instytucjom)
- szkołom, instytucjom kultury i innym placówkom.

Granty

- Gra planszowa „Gramy w Powstania”
 - finansowana z programu „Patriotyzm jutra”
 - okres realizacji – 11.04. – 29.07.2016 r.
 - wartość projektu - 7.115,64 zł, kwota dofinansowania – 5.888,90 zł
- Filmowa Encyklopedia Powstań Śląskich
 - finansowana z programu „Patriotyzm jutra”
 - okres realizacji – 11.04. – 29.11.2016 r.
 - wartość projektu – 29.198,01 zł, kwota dofinansowania – 25.000,- zł